

LIFE INTEGRUOTASIS PROJEKTAS
„NATURA 2000 TINKLO VALDYMO OPTIMIZAVIMAS LIETUVOJE“
LIFE-IP-PAF-NATURALIT Nr. LIFE16 IPE/LT/016

BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS „KRUOJOS UPĖS SLĖNIS IR GEDŽIŪNŲ APYLINKĖS“ (KODAS LTPAK0001) DALIES GAMTOTVARKOS PLANAS

Vilnius, 2026

PLANAVIMO DOKUMENTAS	BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS „KRUOJOS UPĖS SLĖNIS IR GEDŽIŪNŲ APYLINKĖS“ (KODAS LTPAK0001) DALIES GAMTOTVARKOS PLANAS
PLANUOJAMA TERITORIJA	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos „Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės“ (kodas LTPAK0001) dalis, Pakruojo rajono savivaldybė
GAMTOTVARKOS PLANO TIKSLAS	Atkurti palankią Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių būklę: 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai (ne mažesniame kaip 0,15 ha plote), 6450, Aliuvinės pievos (ne mažesniame kaip 35 ha plote), 6510, Šienaujamos mezofitų pievos (ne mažesniame kaip 2 ha plote), taip pat pasiekti buveinės 6510, Šienaujamos mezofitų pievos susiformavimą (ne mažesniame kaip 2,5 ha plote) bei sudaryti palankias sąlygas kitoms teritorijoje esančioms saugomoms vertybėms.
PROJEKTAS	LIFE integruotasis projektas „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“, Nr. LIFE16 IPE/LT/016 (LIFE-IP PAF-NATURALIT)
PROJEKTO FINANSAVIMAS	Europos Sąjungos Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos
PLANO ORGANIZATORIUS	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Antakalnio g. 25, 10312 Vilnius, tel. +370 659 29483, el. paštas vstt@vstt.lt, interneto svetainės adresas https://vstt.lrv.lt/
PLANO RENGĖJAS	Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija, Dumbrių g. 3, 88324 Ožtakiai, Varnių sen., Telšių raj. sav., tel. +370 444 47415, el. paštas zemaitija@saugoma.lt, interneto svetainės adresas https://zemaitijosstd.lrv.lt Gamtotvarkos plano ekspertai ir konsultantai: Nerijus Žitkevičius Egidijus Žalneravičius
RENGIMO PAGRINDAS	Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos įgyvendinamo projekto „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“ Nr. LIFE16 IPE/LT/016 (LIFE-IP PAF-NATURALIT) veikla, skirta gamtotvarkos planavimo proceso peržiūrai ir tobulinimui

TURINYS

I. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS 4

II. PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, JŲ ĮGYVENDINIMO EILIŠKUMAS IR GALIMOS PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS 6

III. UŽ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ ATSAKINGI SUBJEKTAI IR PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI IŠTEKLIAI 11

IV. PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR PERŽIŪRA 11

V. PRIEDAI 12

I. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Kruojos upės slėnio ir Gedžiūnų apylinkių dalies gamtotvarkos planas (toliau – Planas) parengtas daliai buveinių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – BAST) „Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės“ (kodas LTPAK0001). Planas parengtas vadovaujantis Saugomų teritorijų gamtotvarkos planų, tikslinių programų ir veiksmų planų rengimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. D1-180 „Dėl Saugomų teritorijų gamtotvarkos planų, tikslinių programų ir veiksmų planų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

2. Planas parengtas BAST daliai, apimančiai Kruojos upės slėnį (toliau – Teritorija). Teritorija yra Šiaulių apskrityje, Pakruojo rajono savivaldybėje, Lygumų seniūnijoje. Teritorijos, kuriai parengtas Planas, užimamas plotas yra 194,83 ha. Teritorija patenka į Gedžiūnų miško biosferos poligoną. Teritorija priskirta Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos (toliau – Direkcija) priežiūrai.

3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“, Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės įtrauktos į BAST sąrašą. Apsaugos tiksluose įvardintos vertybės (įskaitant jų būklės vertinimą ir apsaugos tikslą), Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (toliau – SRIS) pateikti duomenys pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė. Informacija apie Teritorijoje saugomas gamtos vertybes

Eil. Nr.	Vertybė	Apsaugos statusas	Vertybės būklė, plotas	Apsaugos tikslas	Specifinės kriterijų vertės teritorijoje
1.	**6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai**	BD I	Bloga	Bendras buveinės „6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai“ apsaugos tikslo plotas yra 0,15 ha, kuriame reikia atkurti gerą buveinės būklę.	Taikomos visos GAB rinkinio kriterijų tikslinės vertės
2.	**6450, Aliuvinės pievos**	BD I	Bloga	Bendras buveinės „6450, Aliuvinės pievos“ apsaugos tikslo plotas yra 35 ha, kuriame reikia atkurti gerą buveinės būklę.	Taikomos visos GAB rinkinio kriterijų tikslinės vertės
3.	**6510, Šienaujamos mezofitų pievos**	BD I	Bloga – 2 ha Potenciali buveinė – 2,5 ha	Bendras buveinės „6510, Šienaujamos mezofitų pievos“ apsaugos tikslo plotas yra 4,5 ha, kuriame reikia atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 2 ha plote ir pasiekti buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 2,5 ha plote.	Taikomos visos GAB rinkinio kriterijų tikslinės vertės

4.	Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*)	BD II, SRS	Registruota Teritorijoje, nėra duomenų apie rūšies gausą		

Sutrumpinimai: BD – 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos, I, II priedai
SRS – Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų sąrašas (https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.219902/asr);
GAB – Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių geros apsaugos būklės kriterijai.
Pastaba: paryškinti vertybių pavadinimai, nurodyti apsaugos tiksluose.

4. Daugiau kaip pusė Teritorijos (128,88 ha) yra privačios nuosavybės teise valdoma žemė, 1,41 ha Teritorijos patenka į Pakruojo rajono savivaldybės patikėjimo teise valdomą žemę, o likusią dalį sudaro valstybinė žemė, patikėjimo teise valdoma Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT). Nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybinės žemės, esančios buveinių apsaugai svarbioje teritorijoje „Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės“, patikėtinis gali pasikeisti, nes nuo 2027 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu valstybinė žemė bus perduota patikėjimo teise valdyti savivaldybėms, o NŽT patikėjimo teise nebevaldys valstybinės žemės, esančios neurbanizuotose teritorijose (išskyrus Žemės įstatymo 7 straipsnio 16 dalyje nustatytus kriterijus atitinkančią valstybinę žemę). Žemėnaudos tipai ir užimami plotai pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė. Žemėnaudos pasiskirstymas

Žemėnaudos rūšis	**Plotas, ha**
Ganyklos arba pievos	69,90
Savaiminis medynas	54,03
Medžių, krūmų želdiniai	32,33
Miškas	15,31
Dirbama žemė	12,16
Upeliai, kanalai, drenažo grioviai	9,15
Kūdros	0,56
Nenaudojama žemė	0,39
Keliai su danga be kieto pagrindo	0,34
Užstatytos teritorijos	0,07
Kitos	0,59
Viso	**194,83**

5. Pagrindinės grėsmės įtakojančios buveinių būklę – didžioji dalis upės slėnyje esančių pievų buveinių nebešienaujamos ir nebeganomos, todėl apauga medžiais ir krūmais. Dauguma pievų palyginti šlapios, todėl mechanizuotas šienavimas sudėtingas. Buveinių gerai būklei atkurti ir palaikyti svarbus reguliarus šienavimas.

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo V skyriaus 27 skirsnio 88 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos biosferos poligonuose, VI

skyriaus 3 skirsnio 95 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos miško žemėje, 4 skirsnio 96 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos natūraliose pievose ir ganyklose bei 6–8 skirsnių 98–100 straipsniuose nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos paviršiniuose vandens telkiniuose, jų apsaugos zonose ir apsaugos juostose, 9 skirsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos pelkėse ir šaltinynuose, taip pat Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto, kuris reglamentuoja, kad bet kokie projektai dėl planuojamos ūkinės veiklos būtų įvertinti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo nustatyta tvarka, įvertinant ar numatoma veikla gali daryti reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijoje saugomoms gamtinėms vertybėms, nuostatos užtikrina BAST aptinkamų Europos Bendrijos (toliau – EB) svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių apsaugą.

II. PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, JŲ ĮGYVENDINIMO EILIŠKUMAS IR GALIMOS PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS

6. Plano tikslas – atkurti palankią EB svarbos natūralių buveinių būklę: 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai (ne mažesniame kaip 0,15 ha plote), 6450, Aliuvinės pievos (ne mažesniame kaip 35 ha plote), 6510, Šienaujamos mezofitų pievos (ne mažesniame kaip 2 ha plote), taip pat pasiekti buveinės 6510, Šienaujamos mezofitų pievos susiformavimą (ne mažesniame kaip 2,5 ha plote) bei sudaryti palankias sąlygas kitoms teritorijoje esančioms saugomoms vertybėms.

3 lentelė. Priemonių įgyvendinimo planas

Plano uždavinys	Priemonės pavadinimas	Tvarkymo ploto Nr.	Atsakinga institucija	Priemonės įvykdymo periodiškumas
1. Sudaryti sąlygas atsikurti gerai pievų buveinių būklei	1.1. Sumedėjusios augalijos kirtimas, biomasės šalinimas iš Teritorijos	1a, 2a, 3, 3a, 5, 6, 7, 7a	Direkcija	I metai
	1.2. Šienavimas, biomasės šalinimas iš tvarkymo plotų (alternatyva – ganymas)	1a, 2a, 3, 3a, 5, 6, 7, 7a	Direkcija	Kasmet

7. Informacija apie priemones.

Indeksas „a“ prie tvarkymo ploto numerio reiškia, kad jis yra privačios nuosavybės teise (fizinio arba juridinio asmens) valdomoje žemėje.

1.1. priemonė, 1a, 2a, 3, 3a, 5, 6, 7, 7a tvarkymo plotai. Tvarkymo plotuose Nr. 1a, 2a, 3, 3a, 6, 7, 7a aptinkama buveinė 6450, Aliuvinės pievos, tvarkymo plote Nr. 5 – buveinė 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai. Dėl nutrūkusio ūkinio naudojimo pievos apauga medžiais ir krūmais, daugiausia karklais (*Salix* sp.). Todėl svarbu šalinti perteklinę sumedėjusią augaliją, atverti pievų

buveines ir sudaryti sąlygas tolimesniam jų naudojimui. Tvarkymo plote Nr. 5 šalinama visa sumedėjusi augalija, o likusiuose tvarkymo plotuose galima palikti biologinės įvairovės požiūriu vertingus pavienius stambesnius medžius, krūmus ir jų grupes, tačiau bendras sumedėjusios augalijos projekcinis padengimas neturėtų sudaryti daugiau kaip 10 proc. Vietos situacijos įvertinimas bei kertamų, paliekamų krūmų ir medžių poreikiai nustatomi prieš priemonės įgyvendinimą.

Sumedėjusią augaliją kirsti kuo arčiau žemės paviršiaus, kad kelmai vėliau netrukdytų šienavimo darbams. Kelmus papildomai įpjauti ar kitaip kuo labiau pažeisti, kad ataugtų kuo mažiau atžalų. Esant galimybei, rekomenduojama nupjautų medžių ir krūmų kelmus frezuoti, siekiant mažesnio atžalų ataugimo. Nukirstą biomasę iš tvarkymo plotų privaloma išvežti, išskyrus atvejus, kai dėl aukšto vandens lygio, privažiavimo kelių trūkumo ar kitų objektyvių aplinkybių jos išvežti nėra galimybių. Tokiais atvejais biomasė gali būti paliekama už tvarkymo plotų ribų arba tvarkymo plotų pakraščiuose. Kirtimo darbus, biomasės šalinimą vykdyti nuo rugpjūčio 1 d. iki kovo 15 d., rankiniu būdu ar specialia technika, siekiant kuo mažesnio neigiamo poveikio buveinėms (nepaliekant gilių provėžų). Atžalų kirtimui papildoma priemonė nenumatoma, nes atžalos bus pašalinamos šienaujant.

1.2. priemonė, 1a, 2a, 3, 3a, 5, 6, 7, 7a tvarkymo plotai. Tvarkymo plotuose Nr. 1a, 2a, 3, 3a, 6, 7, 7a aptinkamos pakankamai derlingos 6450, Aliuvinių pievų buveinės, kuriose susidaro didelis biomasės kiekis, todėl jas rekomenduojama šienauti 2 kartus per sezoną. Pirmojo šienavimo laikas buveinių gerai būklei pasiekti – nuo birželio mėn. vidurio iki liepos mėn. vidurio. Neturint galimybių šienauti šiuo laikotarpiu, galima šienauti vėliau, po liepos vidurio. Atolą galima ganyti arba šienauti. Kadangi pievos užima labai didelius plotus, esant nepakankamam finansavimui, pievos gali būti šienaujamos vieną kartą per metus. Tokiu atveju palankiausias šienavimo laikas yra nuo liepos vidurio iki rugpjūčio pabaigos. Sausesnėse privažiuojamose vietose pievas galima šienauti naudojant savaeigę šienavimo techniką. Tačiau kai kurios minėtų tvarkymo plotų dalys sunkiai pasiekiamos, jose aptinkami žolynai su aukštais kupstais, o gruntas drėgnas, todėl įmanomas tik rankinis šienavimas arba šienavimas su lengva technika, kad nebūtų pažeistas gruntas. Vietose, kuriose vykdomas šienavimas su savaeige technika, nupjauta žolė turi būti surinkta ir išvežta iš Teritorijos. Prieš išgabenant iš tvarkymo plotų, nupjauta žolė turi būti išdžiovinama arba paliekama bent 1–2 dienas padžiūti. Taip bestuburiams sudaroma daugiau galimybių pasišalinti iš nupjautos žolės ir sumažinama jų žūties rizika surenkant biomasę. Nupjautas atolas gali būti išvežamas jo neišdžiovinus. Šieno rulonai ar kupetos gali būti paliekami ne ilgiau kaip iki kovo mėnesio. Vietose, kuriose įmanomas tik rankinis šienavimas, nupjauta biomasė surenkama ir sukraunama į krūvas už tvarkymo plotų ribų valstybinėje žemėje arba privačios nuosavybės valdomoje žemėje, prieš tai gavus savininko ar valdytojo sutikimą ir suderinus sandėliavimo vietas. Biomasės sandėliavimo vietos kasmet keičiamos, o tose pačiose vietose biomasę sandėliuoti galima kas trejus metus.

Tvarkymo plote Nr. 5 (buveinė 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai) šienaujama vieną kartą per metus, šienavimo laiką derinant prie kitų tvarkymo plotų šienavimo laiko. Pirmuosius 3 metus priemonė įgyvendinama kasmet, o vėliau gali būti šienaujama kas 2-3 metus.

Visuose tvarkymo plotuose alternatyva – ganymas, terminų ganymui nėra. Ilgą laiką apleistas pievas pirmaisiais metais prieš pradedant ganymą rekomenduojama nušienauti, nupjautą žolę išdžiovinti ir pašalinti kartu su susikaupusiomis negyvomis augalų liekanomis. Taip užtikrinama, kad prieš pradedant ganymą pieva bus tolygesnė. Svarbu reguliariai stebėti ganymo poveikį, o atsiradus neigiamiems ganymo požymiams, koreguoti ganymo intensyvumą.

Tvarkymo plotuose Nr. 4 ir 4a aptinkamos 6510, Šienaujamų mezofitų pievų buveinės, kurios šiuo metu yra reguliariai šienaujamos, tačiau buveinių būklė nepalanki dėl skurdžios pievų rūšinės sudėties. Skatinama toliau tęsti pievų šienavimą ir neįsėti kultūrinių žolių rūšių. Papildomos gamtotvarkos priemonės šiuose tvarkymo plotuose nenumatomos.

4 lentelė. Informacija apie tvarkymo plotus

Tvarkymo ploto Nr.	Tvarkytinas plotas, ha	Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės kodas, jos užimamas plotas (pažymint, kurioms buveinėms nustatyti apsaugos tikslai)	Saugomos rūšys, rūšies buveinės užimamas plotas ar individų skaičius (pažymint, kurios rūšys yra Europos Bendrijos svarbos ir kurioms nustatyti apsaugos tikslai)	Žemės nuosavybės forma (valstybinė ar privati), valstybinės žemės valdytojai (jei valdytojas VĮ Valstybinių miškų urėdija, įrašomas ir atitinkamas regioninis padalinys)	Žemės naudmenos, jų užimami plotai	Miško kvartalų ir sklypų Nr., miškų grupė	Gamtinės sąlygos ir kitos tvarkyti svarbios aplinkybės
1a	2,90	**6450** (2,90)		Privati	Ganyklos arba pievos (2,90)		Drėgna
2a	3,58	**6450** (3,58)		Privati	Ganyklos arba pievos (3,57); Medžių, krūmų želdiniai (0,01)		Drėgna
3	21,14	**6450** (20,14)		Valstybinė, NŽT	Ganyklos arba pievos (20,02); Upeliai, kanalai, drenažo grioviai (0,58);		Drėgna

					Medžių, krūmų želdiniai (0,54)		
3a	9,79	**6450** (9,30)		Privati	Ganyklos arba pievos (9,38); Medžių, krūmų želdiniai (0,32); Upeliai, kanalai, drenažo grioviai (0,09)		Drėgna
4	2,12	**6510** (2,01)		Valstybinė, NŽT	Dirbama žemė (2,09); Medžių, krūmų želdiniai (0,03); Ganyklos arba pievos (0,01)		Sausa
4a	3,91	**6510** (2,91)		Privati	Dirbama žemė (3,90)		Sausa
5	0,17	**6430a** (0,17)		Valstybinė, NŽT	Ganyklos arba pievos (0,17)		Drėgna
6	0,34	**6450** (0,34)		Valstybinė, NŽT	Ganyklos arba pievos (0,34); Medžių, krūmų želdiniai (0,01)		Drėgna
7	0,32	**6450** (0,32)		Valstybinė, NŽT	Ganyklos arba pievos (0,32); Medžių, krūmų želdiniai (0,01)		Drėgna
7a	0,23	**6450** (0,23)		Privati	Ganyklos arba pievos (0,23)		Drėgna

III. UŽ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ ATSAKINGI SUBJEKTAI IR PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI IŠTEKLIAI

8. Plano priemonių įgyvendinimą Teritorijoje organizuoja ir koordinuoja Direkcija. Ji atsakinga už Teritorijoje nustatytų EB svarbos natūralių buveinių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą, taip pat informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus tvarkymo ir ekosistemų atkūrimo priemonių įgyvendinimo klausimais, teikia siūlymus dėl kraštovaizdžio ir biologinei įvairovei palankių žemės ūkio priemonių įgyvendinimo. Pagrindiniai Plane numatytų priemonių finansavimo šaltiniai yra Europos Sąjungos fondų lėšos. Kiti finansavimo šaltiniai priemonių įgyvendinimui yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, Aplinkos apsaugos rėmimo programos, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka gautos kitos lėšos. Priemones galima įgyvendinti ir talkų metu. Pagal Aprašo 22 punktą, suplanuotos priemonės privačios nuosavybės teise valdomuose žemės sklypuose bus įgyvendinamos tik gavus žemės sklypų savininkų ar valdytojų sutikimą. Valstybinėje žemėje, patikėjimo teise valdomoje NŽT, esant NŽT pritarimui, darbus organizuoja ir vykdo Direkcija. Įgyvendinimo metai gali keistis priklausomai nuo gauto ar negauto finansavimo gamtotvarkos priemonių įgyvendinimui ar kitų svarbių priežasčių. 5 lentelėje pateiktos preliminarios lėšos, reikalingos perkant paslaugas priemonių įgyvendinimui, 1.2. priemonės įgyvendinimui skaičiuojama, kad būtų organizuojamas visų plotų šienavimas. Dalis tvarkymo plotų yra privačioje nuosavybėje ir yra galimybė, kad žemės sklypų valdytojai patys įgyvendins priemones.

5 lentelė. Priemonių įgyvendinimo apimtys ir terminai

Priemonės Nr.	Atsakinga institucija	Tvarkymo ploto Nr.	Darbų apimtys, ha, vnt.	Įgyvendinimo metai, preliminarus lėšų poreikis, Eur.				
				I	II	III	IV	V
1.1.	Direkcija	1a, 2a, 3, 3a, 5, 6, 7, 7a	38,47	60000				
1.2.	Direkcija	1a, 2a, 3, 3a, 5, 6, 7, 7a	38,47	22000	22000	22000	22000	22000

IV. PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

9. Už Plano įgyvendinimo stebėseną, peržiūrą ir tikslinimą atsako Direkcija, kuri vertina EB svarbos natūralių buveinių būklę, plano ir jo priemonių efektyvumą. Direkcija įveda informaciją apie įgyvendintas gamtotvarkos priemones į Biologinės įvairovės informacinės sistemos (toliau – BĮIS) gamtotvarkos modulį (https://gamtotvarka.biip.lt/) ne vėliau kaip per 15 darbo dienų.

Planas turi būti peržiūrimas ne vėliau kaip po penkerių metų jį patvirtinus ir parengiant peržiūros ataskaitą pagal Apraše pateiktas rekomendacijas. Kitos peržiūrų ataskaitos rengiamos ne rečiau kaip kas 5 metai. Planas gali būti peržiūrimas ar tikslinimas ir dažniau nei kas penkerius metus, jeigu atsiranda naujų aplinkybių, kurios nevertintos plano rengimo metu, pradeda blogėti EB svarbos natūralių buveinių būklė, mažėja saugomų rūšių populiacija arba randama efektyvesnių būdų užtikrinti palankią jų apsaugos būklę.

Įgyvendinant Plane numatytas priemones, stebimas jų poveikis saugomų gamtos vertybių apsaugos būklei pagal Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių geros apsaugos būklės kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. Tuo tikslu fiksuojamos natūralių buveinių plotų ribos, o būklė vertinama pagal natūralių buveinių būklės vertinimo kriterijus (toliau – BVK), patvirtintus Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2025 m. spalio 17 d. įsakymu „Dėl Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių monitoringo metodikos patvirtinimo“. Pirminio būklės vertinimo pagal BVK duomenys turi būti ne senesni kaip 2 metai iki gamtotvarkos darbų pradžios, nes apleistų pievų būklė sparčiai kinta, dėl ko senesni duomenys gali neatspindėti aktualios situacijos. Visas Buveinių ir rūšių būklės vertinimas prieš gamtotvarką, ir 5-aisiais bei 10-aisiais Plano įgyvendinimo metais atliekamas toje pačioje vietoje. Tinkamas tyrimų laikas – vegetacijos laikotarpis, optimalus – birželio pirmoji pusė. Pagal galimybes ši stebėsena derinama su Direkcijos vykdoma gamtos vertybių stebėsena, valstybinių draustinių vertinimu.

V. PRIEDAI

10. Tvarkymo plotų žemėlapis, kita grafinė dalis pateikiami 1–3 prieduose. Taip pat su žemėlapiais galima susipažinti BĮIS gamtotvarkos modulyje https://gamtotvarka.biip.lt/dokumentai/gamtotvarkos-planai/perziura/tvarkymo_teritorijos/4dc7d250-3f27-4462-a866-6bfadaa9a8d6/.

SRIS kaupiami duomenys apie saugomas gamtos vertybes, kurių tiksli radimo vieta 1 priede nenurodoma. Duomenys apie saugomas rūšis, jų augavietes ir radavietes tvarkomi ir teikiami Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenų teikimo ir tvarkymo tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos
„Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės“
(kodas LTPAK0001) dalies
gamtotvarkos plano
1 priedas

EB svarbos natūralių buveinių išsidėstymas

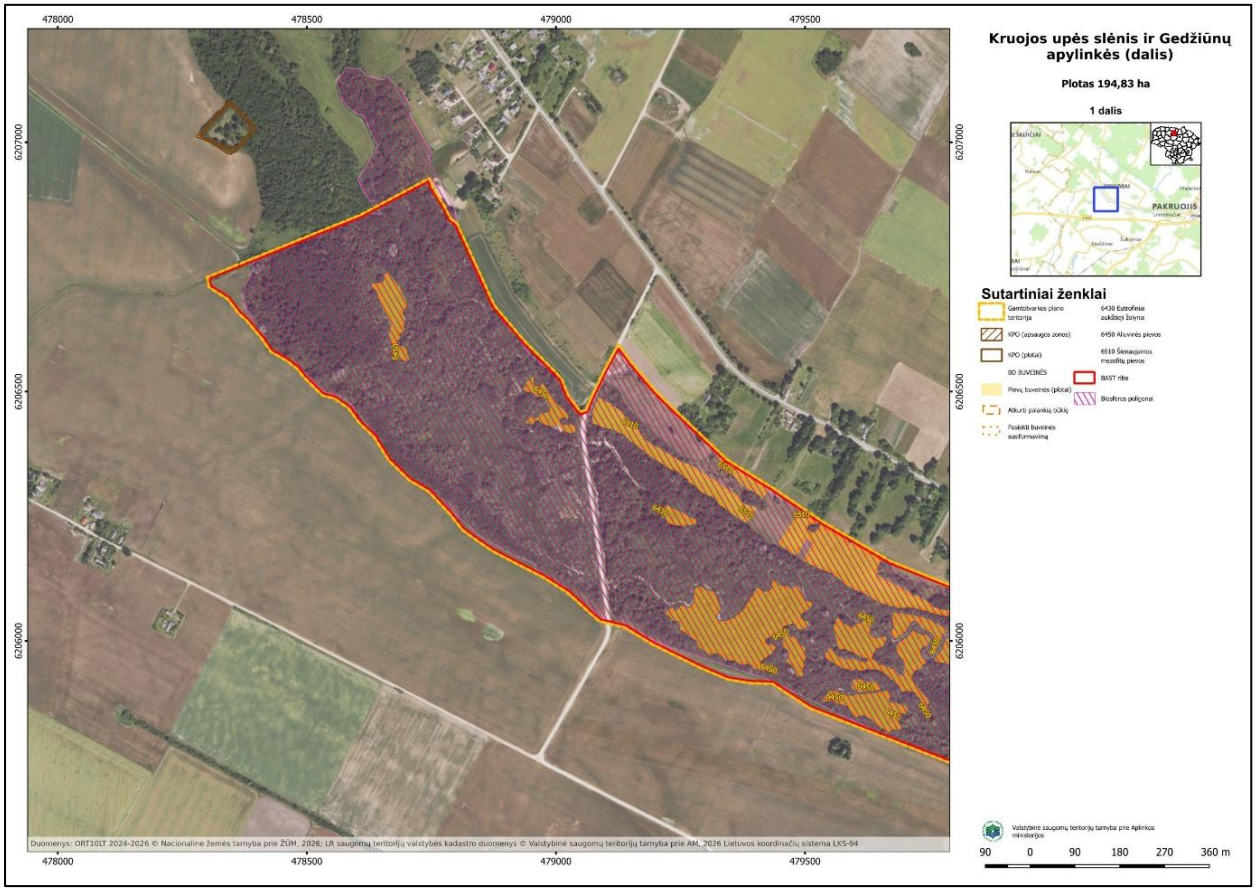

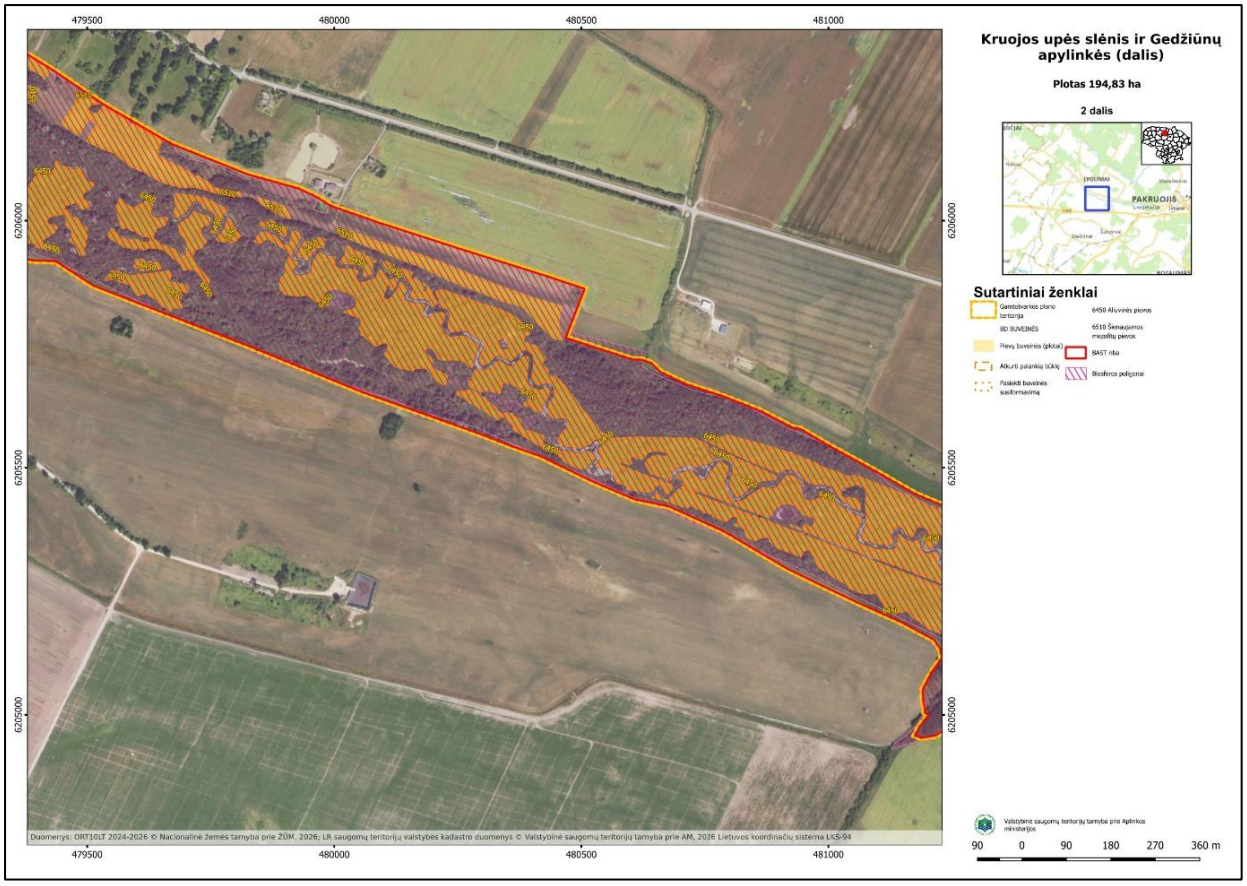
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
2 dalis
Sutartiniai ženklai
Gamtotvarkos plano teritorija
BD BUVEINĖS
Plovų buveinės (plotai)
Atkurti palankią būklę
Paskirti buveinės susiformavimą
6450 Aliuvinės pievos
6510 Šienaujamos mezofitų pievos
BAST riba
Biosferos poliigonai
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
90 0 90 180 270 360 m
479500
480000
480500
481000
6206000
6205500
6205000
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94

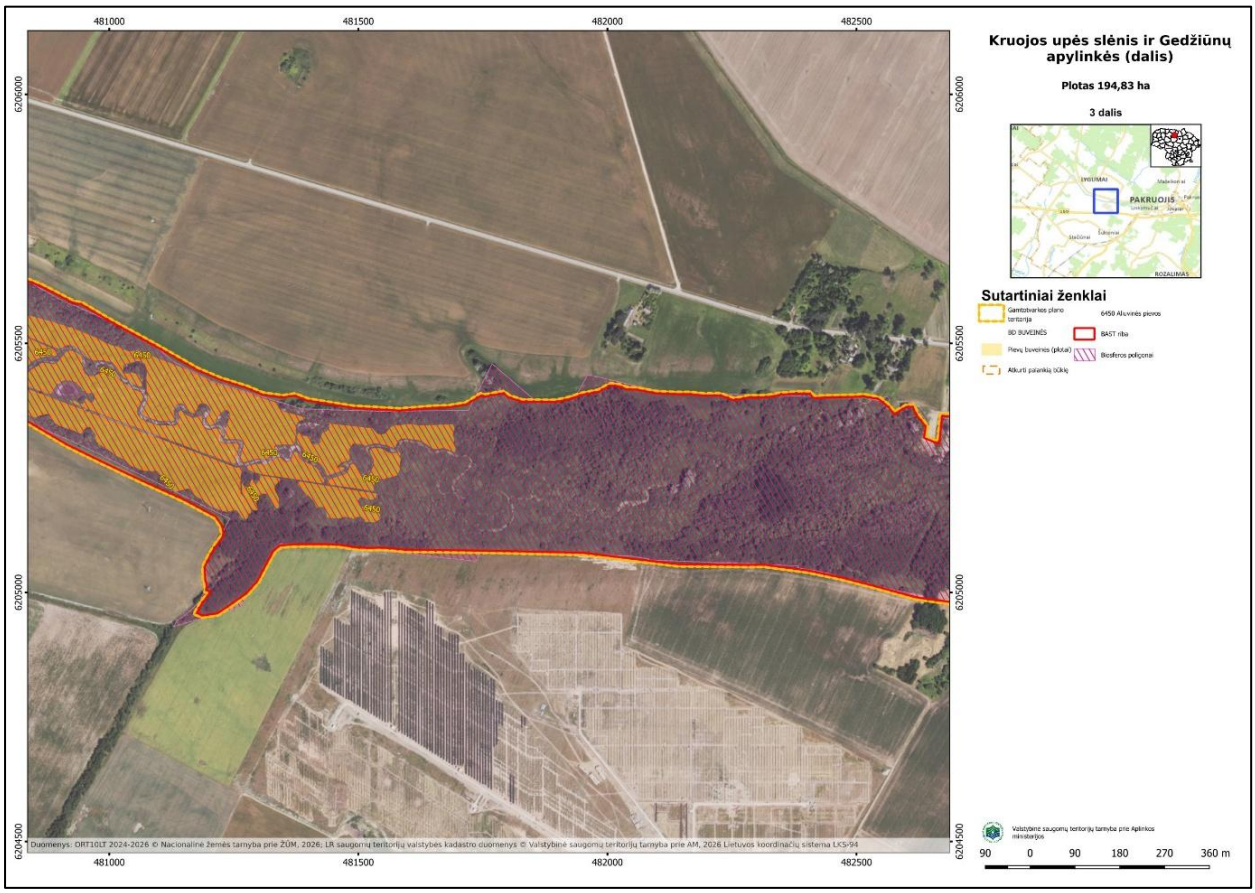
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
3 dalis
Sutartiniai ženklai
Gamtotvarkos plano teritorija
BD BUVEINĖS
Plovų buveinės (plotai)
Atkurti palankią būklę
6450 Aliuvinės pievos
BAST riba
Biosferos poliigonai
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
90 0 90 180 270 360 m
481000
481500
482000
482500
6206000
6205500
6205000
6204500
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94

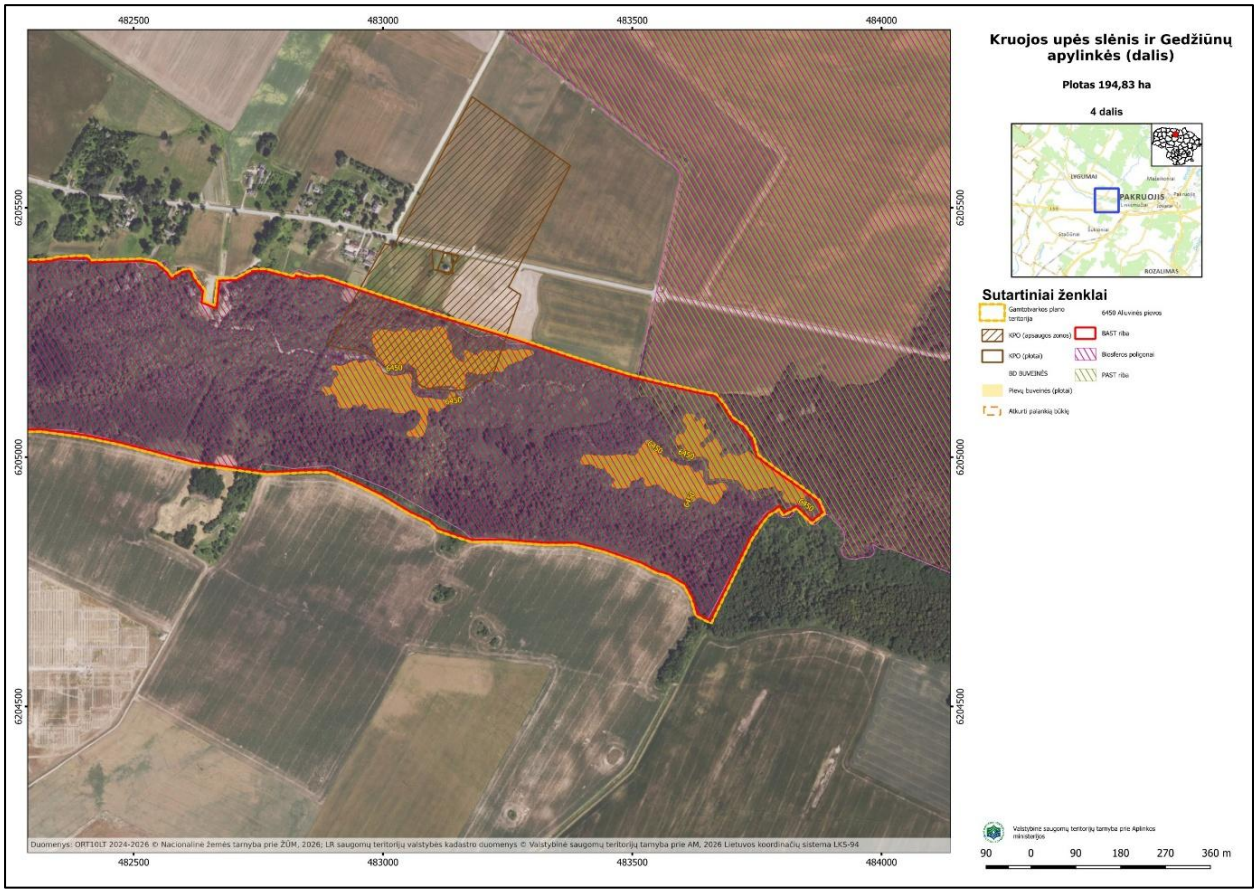
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
4 dalis
PAKRUOJIS
ROZALIMAS
Sutartiniai ženklai
Gamtotvarkos plano teritorija
KPO (apsaugos zonos)
KPO (plotai)
BD BUVEINĖS
Plevų buveinės (plotai)
Atkurti palankią būklę
6450 Aliuvinės pievos
BAST riba
Biosferos poligonai
PAST riba
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
90 0 90 180 270 360 m
482500
483000
483500
484000
6205500
6205000
6204500
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos
„Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės“
(kodas LTPAK0001) dalies
gamtotvarkos plano
2 priedas

Tvarkymo plotai

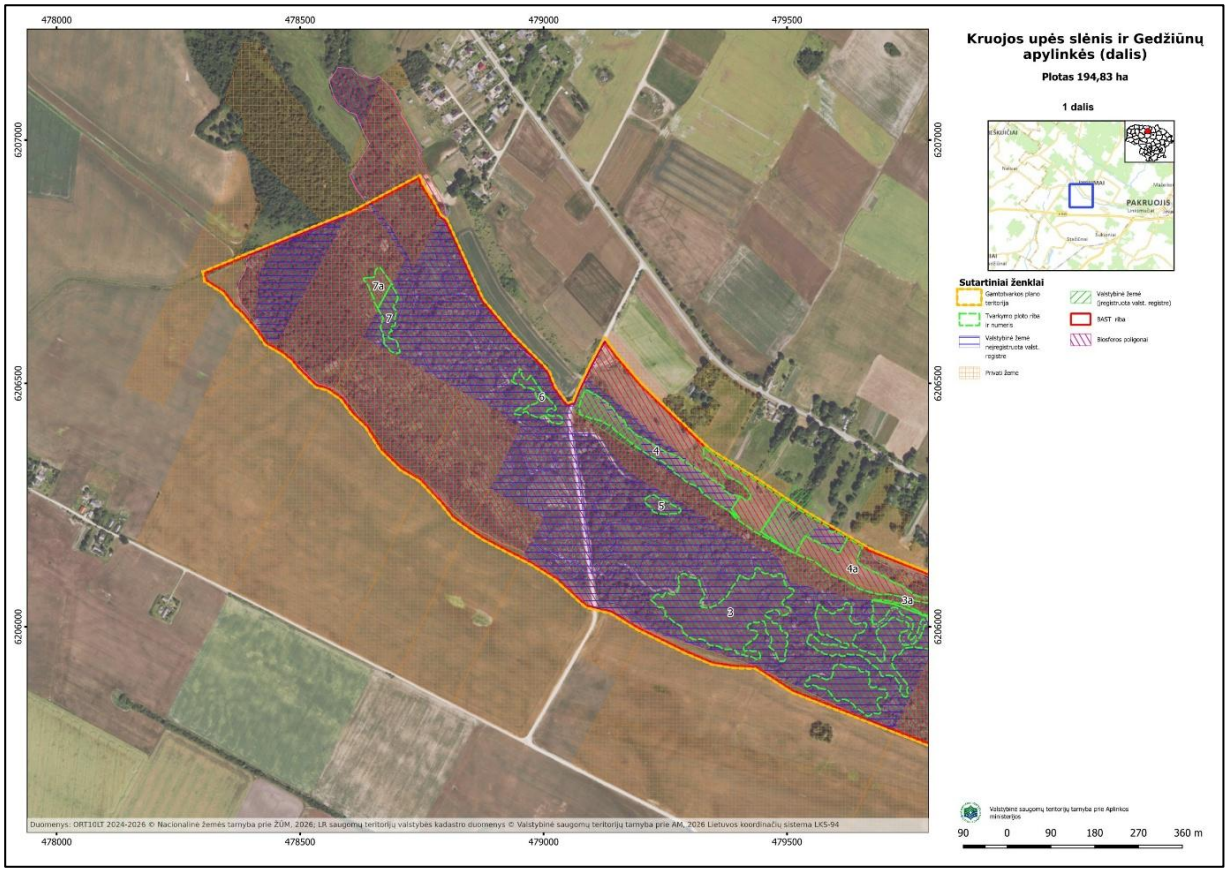

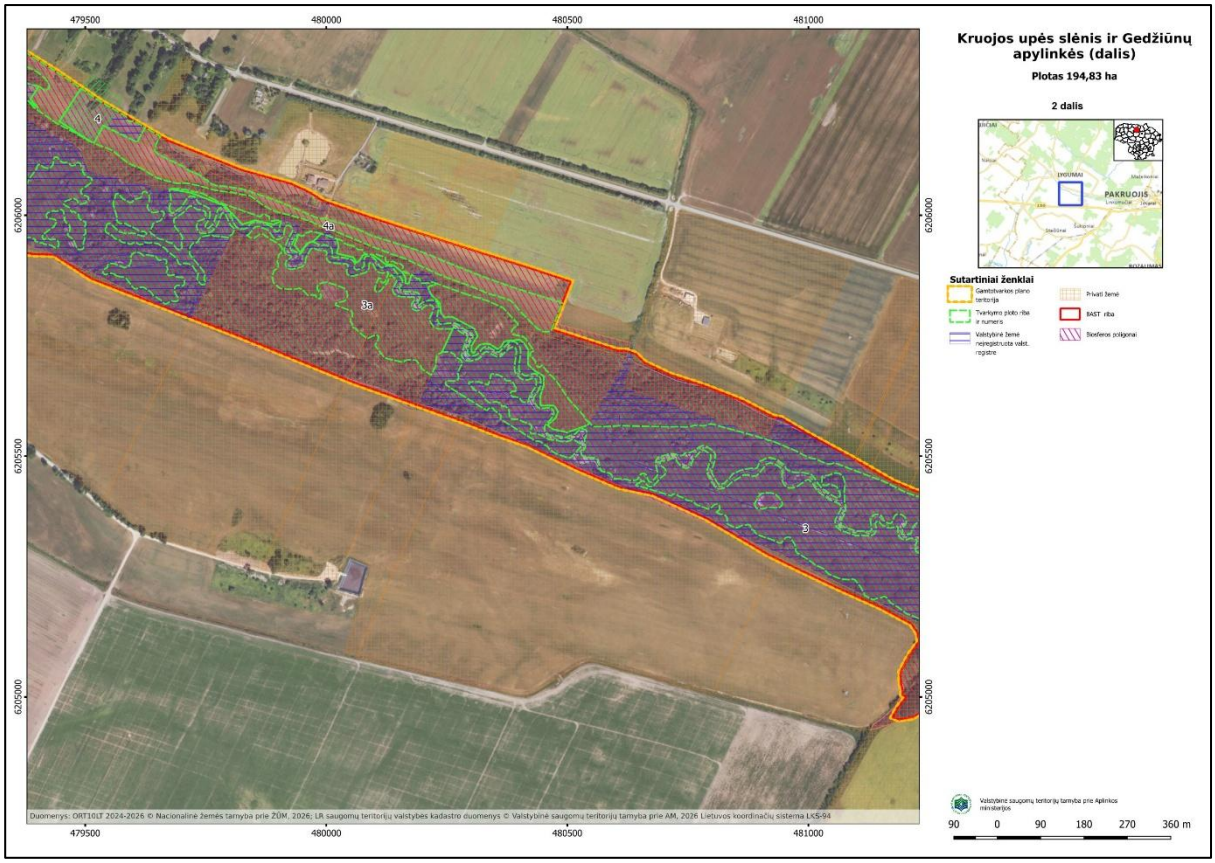
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
2 dalis
Sutartiniai ženklai
Gamtotvarkos plano teritorija
Tvarkymo ploto riba ir numeris
Valstybinė žemė neįregistruota valst. registre
Privati žemė
BAST riba
Skiferos poligonai
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94
90 0 90 180 270 360 m

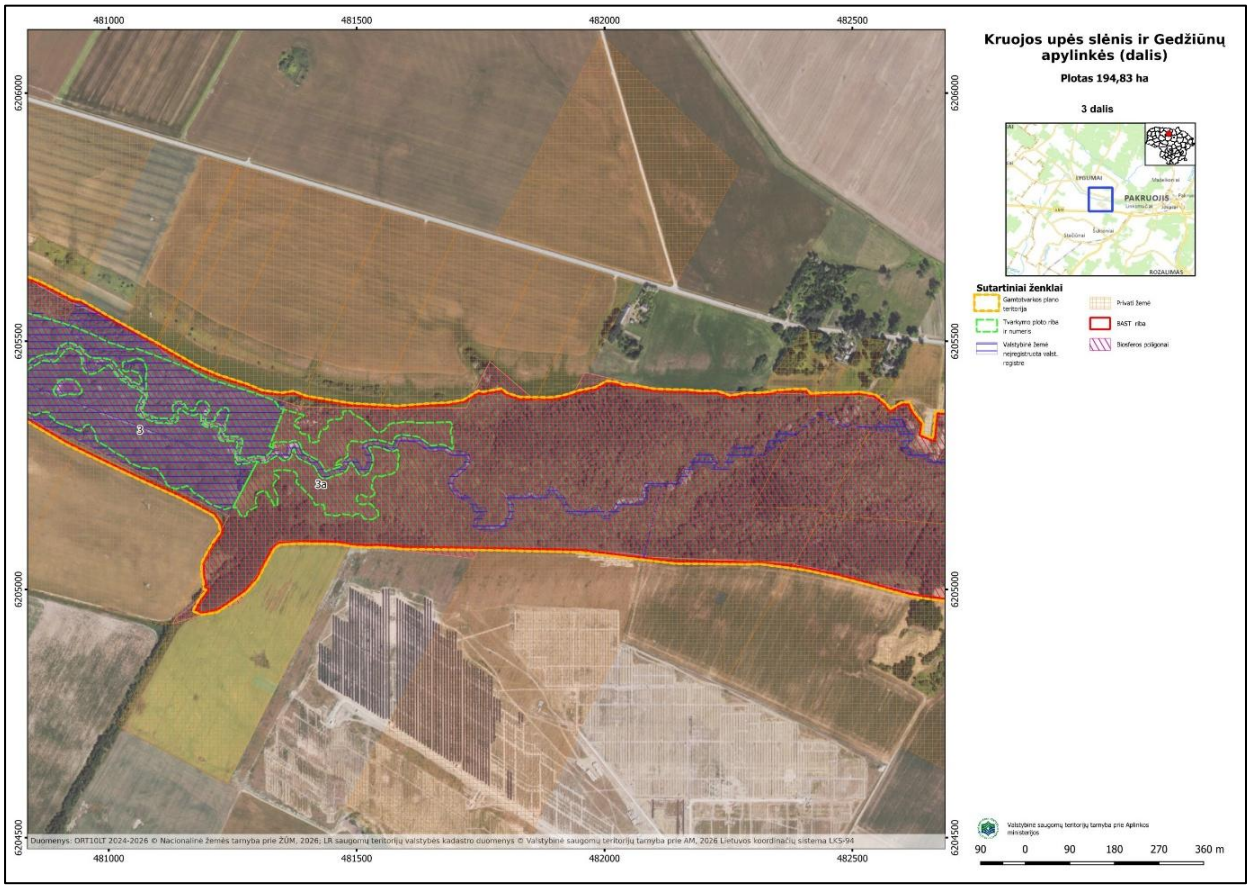
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
3 dalis
Sutartiniai ženklai
Gamtotvarkos plano teritorija
Tvarkymo ploto riba ir numeris
Valstybinė žemė neįregistruota valst. registre
Privati žemė
BAST riba
Skiferos poligonai
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94
90 0 90 180 270 360 m

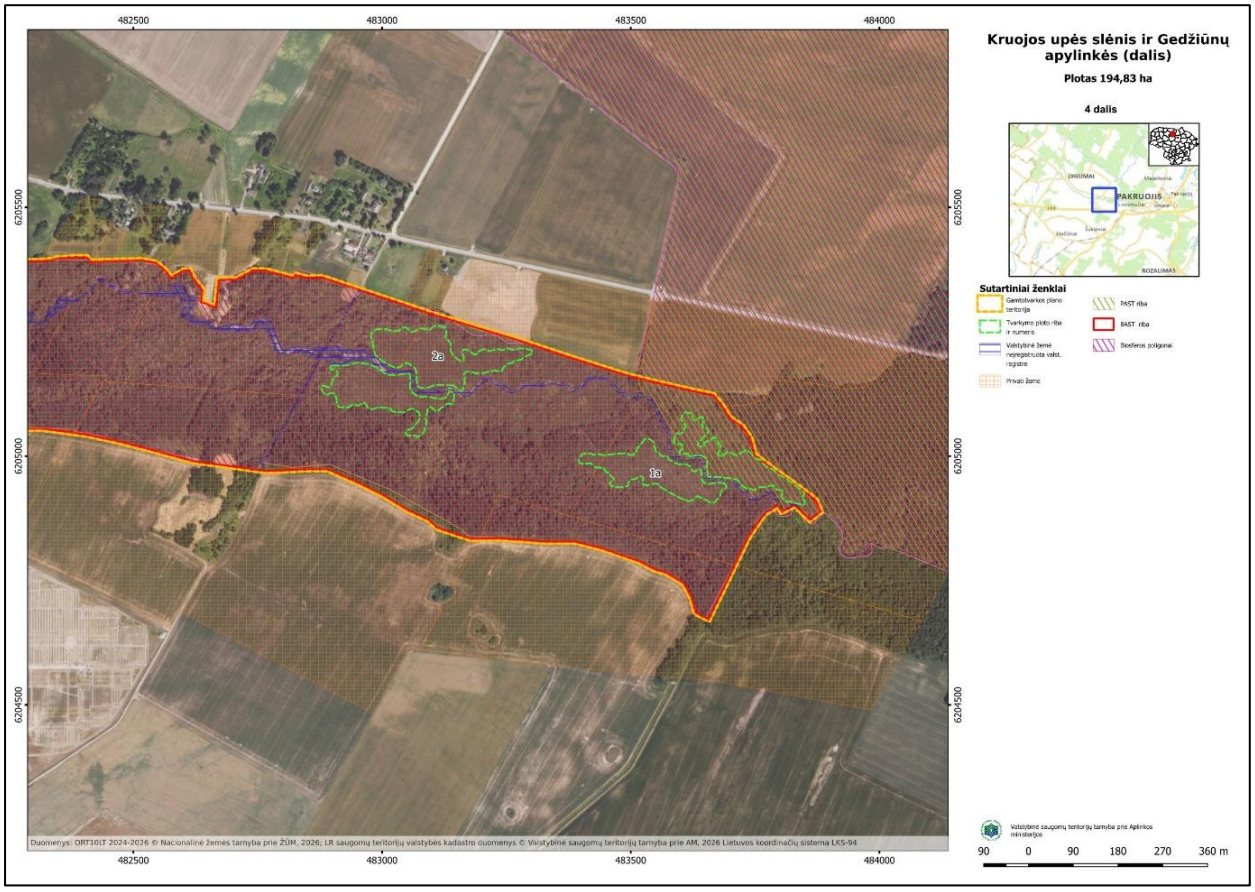
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
4 dalis
PAKRUOJIS
Sutartiniai ženklai
Gamtotvarkos plano teritorija
Tvarkymo ploto riba ir numeris
Valstybinė žemė nejregistruota valst. registre
Privati žemė
PAST riba
BAST riba
Biosferos poligonai
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
90 0 90 180 270 360 m
482500
483000
483500
484000
6205500
6205000
6204500
2a
1a
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos
„Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės“
(kodas LTPAK0001) dalies
gamtotvarkos plano
3 priedas

Žemės naudmenos

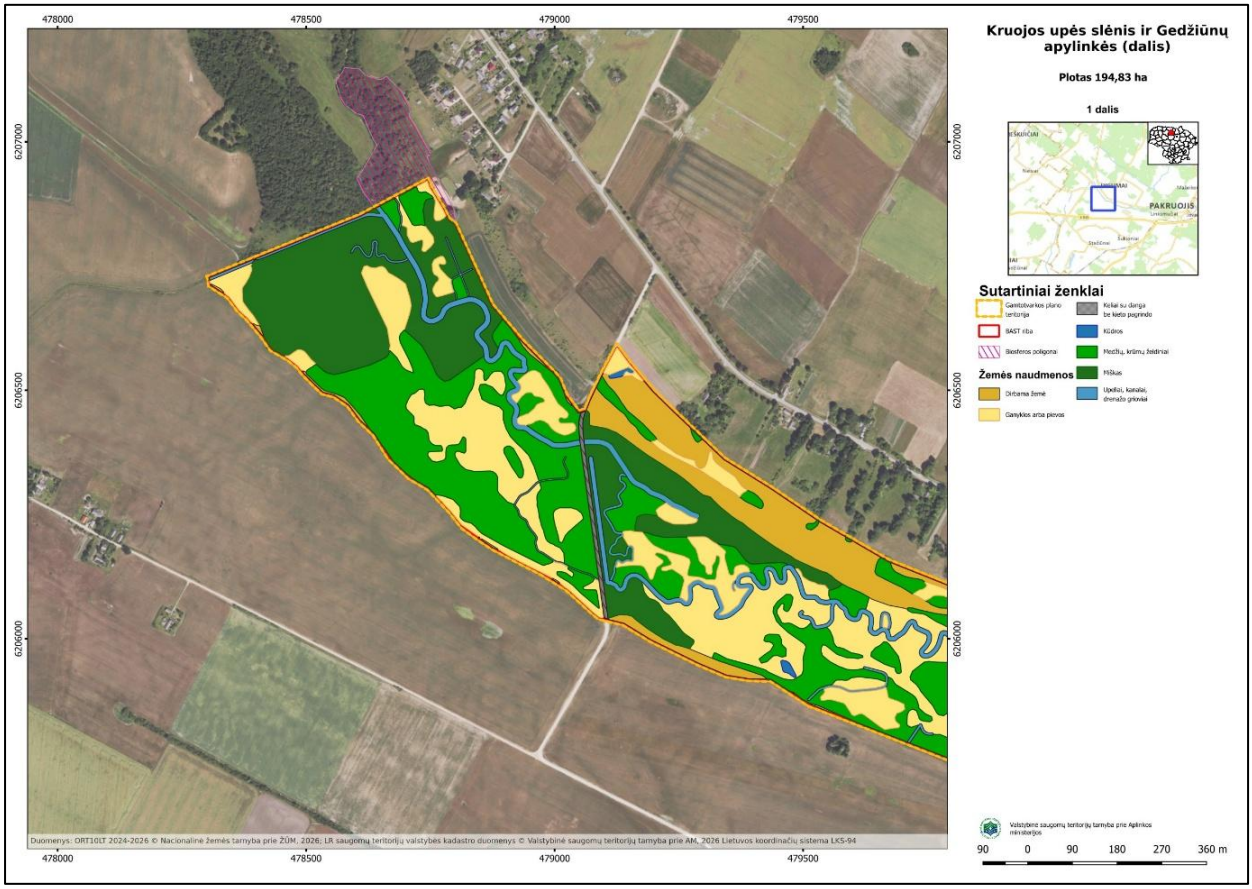

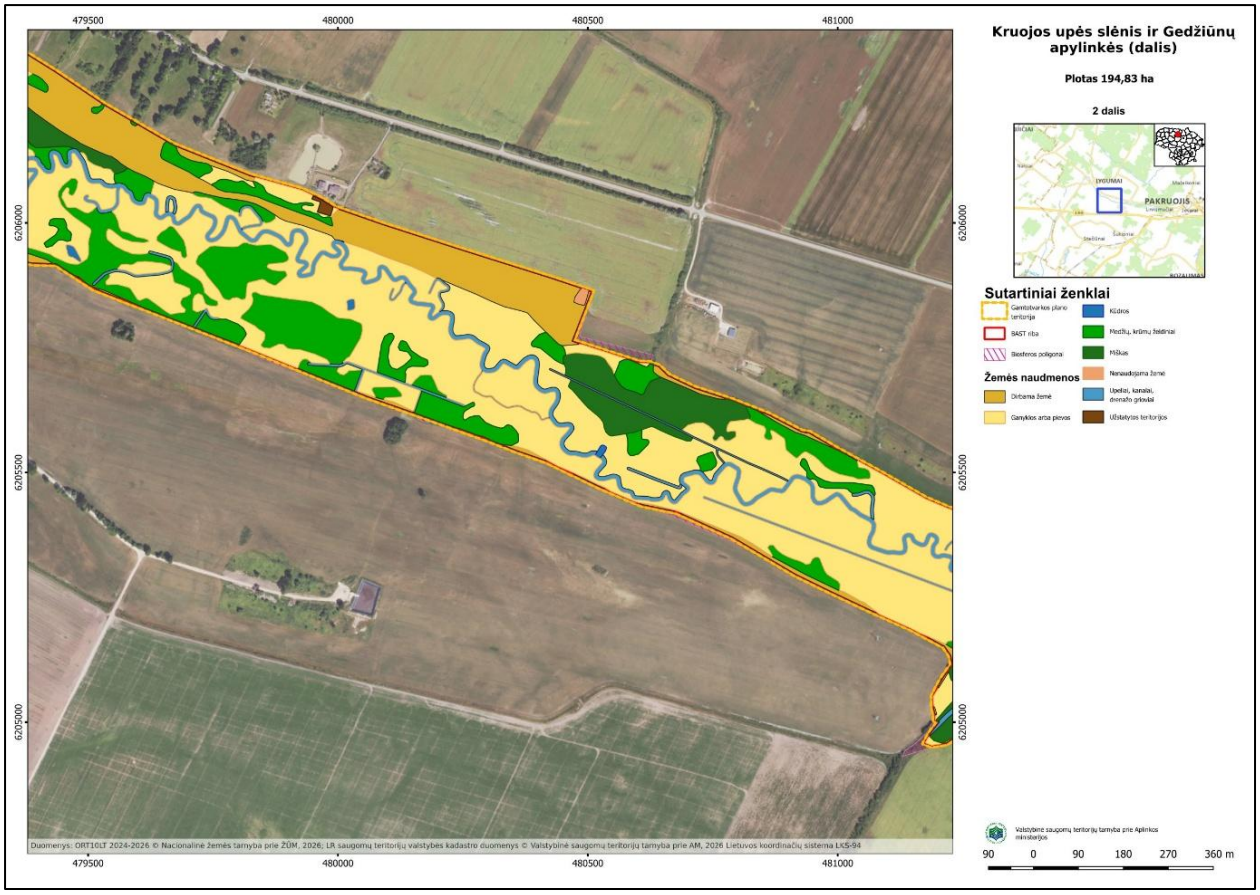
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
2 dalis
Sutartiniai ženklai
Žemės naudmenos
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94
90 0 90 180 270 360 m

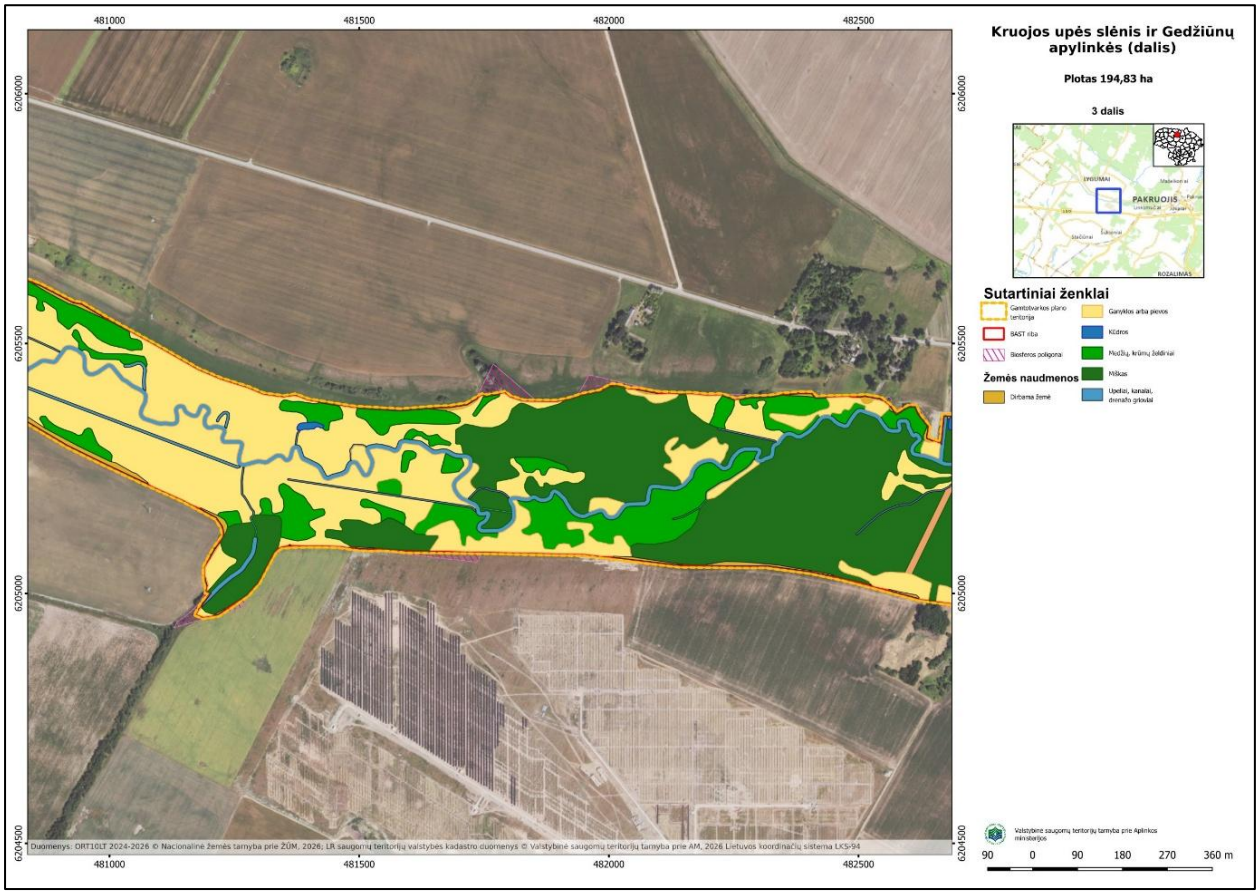
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
3 dalis
Sutartiniai ženklai
Žemės naudmenos
Duomenys: ORT10LT 2024-2026 © Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2026; LR saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, 2026 Lietuvos koordinačių sistema LKS-94
90 0 90 180 270 360 m

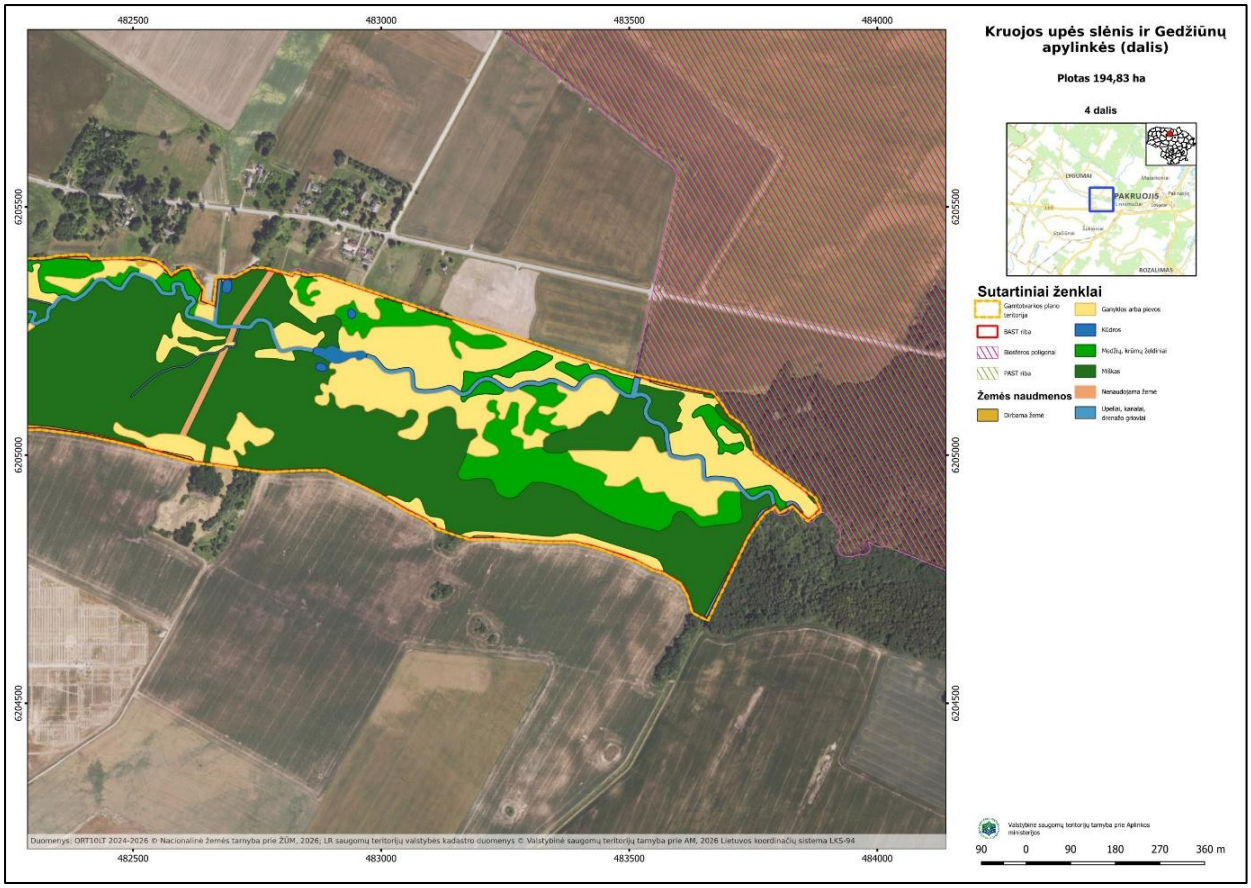
Kruojos upės slėnis ir Gedžiūnų apylinkės (dalis)
Plotas 194,83 ha
4 dalis
PAKRUOJIS
ROZALIMAS
Sutartiniai ženklai
Žemės naudmenos
482500
483000
483500
484000
6205500
6205000
6204500
90 0 90 180 270 360 m